

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 31 sierpnia 2022 r.

Poz. 5638

UCHWAŁA NR IX/70/2022 RADY MIEJSKIEJ W ALWERNI

z dnia 25 sierpnia 2022 roku

o zmianie uchwały NR II/27/2021 Rady Miejskiej w Alwerni z dnia 5 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Alwernia na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.), w związku z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj: Dz. U. z 2021, poz. 2268 z późn. zm.), a także art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. 2021 r. poz.1249) **Rada Miejska w Alwerni uchwala co następuje:**

§ 1. Uchwala się zmiany do Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Alwernia na lata 2021-2023 w brzmieniu określonym

w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Zmieniony niniejszą uchwałą Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Alwernia na lata 2021-2023 zastępuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Alwernia na lata 2021-2023 uchwalony na mocy uchwały NR II/27/2021 Rady Miejskiej w Alwerni

z dnia 5 lutego 2021 r.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Alwernia.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Alwerni

mgr Tomasz Tomaszewski

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY ALWERNIA NA LATA 2021-2023**

**ALWERNIA
SIERPIEŃ 2022**

I. WPROWADZENIE	3
II. PODSTAWA PRAWNA	3
III. PRZEMOC W RODZINIE - INFORMACJE PODSTAWOWE	4
IV. RODZAJE PRZEMOCY W RODZINIE - FORMY ZACHOWAŃ AGRESYWNYCH	7
V. PRZEMOC, A KODEKS KARNY	9
VI. PROCEDURA "NIEBIESKIEJ KARTY"	11
VII. CHARAKTERYSTYKA GMINY ALWERNIA	13
VIII. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY ALWERNIA	15
IX. REALIZACJA PROCEDURY "NIEBIESKIEJ KARTY" WYKONYWANA PRZEZ ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY / GRUPĘ ROBOCZĄ	16
X. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO I ANALIZA SWOT	20
XI. CELE PROGRAMU	25
XII. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU	27
XIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	28
XIV. MONITORING I EWALUACJA	28
XV. TERMIN REALIZACJI PROGRAMU	29
XVI. FINANSOWANIE PROGRAMU	29
XVII. HARMONORGAM DZIAŁAŃ NA LATA 2021-2023	29
XVIII. ZAKOŃCZENIE	31

I. WPROWADZENIE

„Prawdziwa dobroć jest nie tylko cnotą i radością, ale i orężem, znacznie potężniejszym niż przemoc...”

Lew Tolstoj

Rodzina funkcjonuje prawidłowo, gdy wszyscy jej członkowie respektują wzajemnie swoje podstawowe prawa, okazują sobie miłość i stwarzają możliwość do nieskrępowanego rozwoju. W sytuacji odwrotnej, rodzina narażona jest na kryzys. Aby umieć rozpoznać czy rodzina rozwija się zdrowo, czy też może zaczyna się w niej dziać coś niepokojącego, trzeba być świadomym swoich podstawowych praw.

Należy zawsze pamiętać iż:

- każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym wolnym od przemocy,
- każdy człowiek ma prawo czuć się bezpiecznie w swoim domu,
- każdy człowiek ma prawo do szacunku i godnego traktowania,
- każdy człowiek ma prawo do swobodnego wyrażania swojego zdania i współdecydowania o sprawach dotyczących jego i jego rodziny,
- każdy człowiek ma prawo się mylić i być niedoskonałym,
- każdy człowiek ma prawo szukać pomocy, gdy jego prawa są łamane.

II. PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek opracowania przez władze samorządowe i rządowe zasad postępowania w przypadku występowania oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy wynika głównie z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Poniżej przedstawione zostały ustawy i rozporządzenia dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U.2020 poz.218 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2020 poz. 1876 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2020 poz. 1359)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego (tj. Dz. U. 2020 poz.30 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2020 poz. 1444 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny wykonawczy (tj. Dz.U.2020 poz.523 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie Procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. 2011 nr 209 poz. 1245).

III. PRZEMOC W RODZINIE – PODSTAWOWE INFORMACJE

Przemoc w rodzinie zwana także potocznie przemocą domową - to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie na szkodę bliskiego lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia osób najbliższych. Działania te naruszają prawa i dobra osobiste członka rodziny. Przemoc w rodzinie w szczególności naraża osoby bliskie na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza ich godność osobistą, nietykalność cielesną, wolność i swobodę w tym również osobiste normy związane z życiem seksualnym. Powoduje szkody na zdrowiu fizycznym, psychicznym, a także wywołuje cierpienie i krzywdy moralne u osób, które jej doznają.

Przemoc w rodzinie:

- jest zjawiskiem wynikającym z działania człowieka- działanie lub zaniechanie działań jest dokonywane przez jednego członka rodziny przeciwko pozostałym;
- jest intencjonalna- zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu;
- wykorzystuje przewagę sił uniemożliwiającą samoobronę i opiera się na władzy i kontroli;
- narusza prawa i dobra osobiste krzywdzonego członka rodziny;
- powoduje szkody i cierpienie u osób, których dotyka.

Cykl przemocy domowej

Przemoc domowa rzadko jest czynem jednorazowym. Znacznie częściej jest procesem o długiej, nawet kilkunastoletniej historii. Ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości. Cykl przemocy składa się zwykle z trzech następujących po sobie faz:

- **Faza narastającego napięcia** - jest to początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych. Na tym etapie dochodzi do rozmaitych incydentów takich jak np. przejawy zazdrości, gniewu, kontrolowanie członków rodziny, używanie obraźliwych słów, poniżanie bliskich osoby. Osoba wobec, której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc jest stale poirytowana i prowokuje kłótnie. Osoba, wobec której kierowana jest złość partnera stara się za wszelką cenę uspokoić sytuację, zaspakajając żądania partnera i robiąc wszystko by poprawić mu nastrój. Często sama obarcza się winą za jego zachowanie i dąży do zadośćuczynienia i uszczęśliwienia osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc. Przyczyny narastającego napięcia mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia, które spiętrzają napięcie. Następnie sytuacja staje się nie do zniesienia i pojawia się agresja.
- **Faza ostrej przemocy** - następuje wybuch gniewu i wyładowania agresji. Czasami awanturę wywołuje sama osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą, ponieważ nie może już wytrzymać narastającego napięcia i chce żeby „już było po wszystkim”. W innych wypadkach gwałtowny atak wywołuje osoba wobec, której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc stawiając swojej ofierze żądania, których nie jest ona w stanie spełnić.

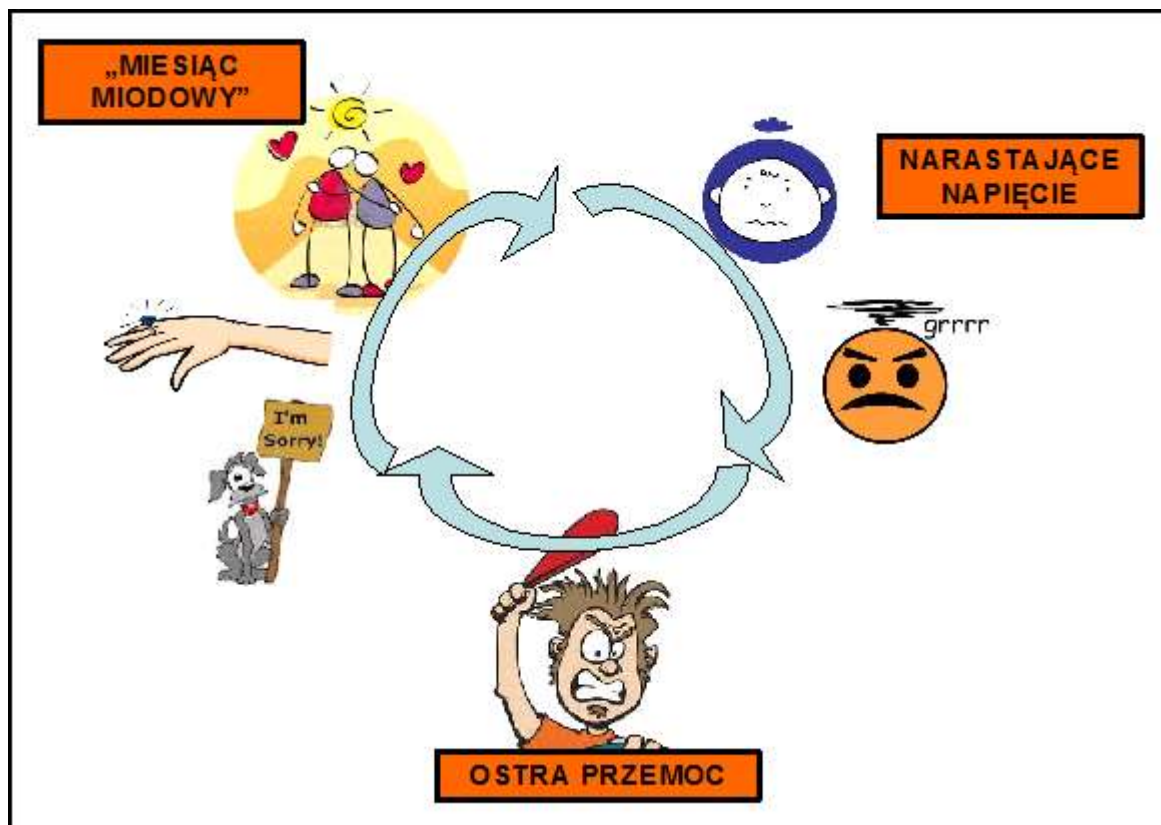
Poirytowany dotąd sprawca wpada w szal, traci całkowicie kontrolę nad swoim zachowaniem i może pobić, zranić, okaleczyć ofiarę, dokonać strasznych czynów nie licząc się ze skutkami swoich

agresywnych działań. Ta faza trwa stosunkowo krótko, ale może się zakończyć dramatycznie: pobiciem uszkodzeniem ciała, a nawet śmiercią zaatakowanej osoby.

W trakcie ataku ofiara robi wszystko, żeby ochronić siebie i uspokoić partnera. Zabiegi te jednak rzadko przynoszą pożądany skutek.

Wraz z ustaniem ataku przemocy ofiara znajduje się w stanie szoku, nie chce uwierzyć w to co się stało. Pojawia się u niej przerażenie, bezradność, poczucie wstydu, ale także złość, która powoduje, że najczęściej w tej fazie trwania przemocy osoby, które jej doznały decydują się na wezwanie pomocy i złożenie skargi, a więc początkują interwencję w sytuacji przemocy, nim rozpocznie się ona na nowo.

- **Faza miodowego miesiąca** - jest to faza skruchy ze strony sprawcy i okazywania miłości. Agresor usprawiedliwia swoje zachowanie, okazuje żal z powodu tego co się stało i zaklina się, że to już się więcej nie powtórzy. Na nowo zdobywa zaufanie osoby, którą skrzywdził, staje się miły, uczynny. Ofiara wierzy w zapewnienia partnera, w to, że się zmienił bo z całych sił pragnie, żeby tak właśnie było i nawet jeśli sprawca chcąc utrzymać związek podda się terapii, jego agresywne zachowania zostaną powstrzymane. Bez specjalistycznej pomocy, sprawca nie jest w stanie długo wytrzymać w spokoju. Ponownie wzrasta w nim napięcie i wszystko zaczyna się od nowa.

CYKL PRZEMOCY

opracowane na podstawie materiałów Fundacji im. Stefana Batorego

UWAGA!

Nie zatrzymana w porę przemoc nasila się z czasem. Z każdym następnym cyklem przemocy agresja wzrasta. Powrót do cyklu przemocy sprawca rozpoczyna zwykle od uszczypliwej uwagi, lekkiego popchnięcia, siarczystego przekleństwa, by po pewnym czasie dopuścić się ciężkiego uszkodzenia ciała, wymyślnych psychicznych tortur, trwałego okaleczenia, czy nawet zabójstwa.

Można jednak przerwać cykl przemocy!

To osoba doznająca przemocy musi zwrócić się po pomoc do odpowiednich instytucji. Zapewnić bezpieczeństwo sobie i innym członkom rodziny, stopniowo uczyć się wyzwalać z przemocy i żyć na nowo bez przemocy. Sprawca natomiast musi poddać się oddziaływaniom korekcyjno- edukacyjnym. Ponieważ zachowania agresywne są zachowaniami wyuczonymi, można się ich oduczyć. Można też przy wsparciu specjalistów, uczyć się właściwych zachowań i reakcji pozwalających uporać się ze złością i agresją tak, aby życie w rodzinie bez przemocy było możliwe.

IV. RODZAJE PRZEMOCY W RODZINIE - FORMY ZACHOWAŃ AGRESYWNYCH

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

Przemoc fizyczna – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni.

Przemoc psychiczna – prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie.

Przemoc seksualna – wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, a także krytykowanie zachowań seksualnych.

Przemoc ekonomiczna – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka.

Zaniedbanie – ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych wobec dzieci osób starszych i chorych (potrzeba snu, jedzenia, mycia, odpoczynku).

Inny podział przemocy to:

Przemoc aktywna – na, którą składają się głównie nadużycia. Nadużycia to opisana wcześniej przemoc fizyczna, psychiczna i seksualna.

Przemoc pasywna – rozumiana jako zaniedbanie, zaniechanie opieki.

Przemoc gorąca – u jej podstaw znajdujemy furie, czyli dynamiczne i naładowane gniewem zjawisko pęknięcia tamy emocjonalnej, uruchamiające agresywne zachowanie.

Furia najczęściej rozładowuje się w aktach bezpośredniej agresji fizycznej i psychicznej. Towarzyszy jej pragnienie wywołania cierpienia i spowodowanie szkód.

Przemoc chłodna – wydaje się znacznie spokojniejsza, choć czasem jest to spokój pozorny, skrywający silne emocje, ale skutecznie tłumione i kontrolowane. Sprawca sprawia wrażenie spokojnego, zrównoważonego, a w istocie realizuje pewien plan, dąży do osiągnięcia określonego celu. Jest nastawiony na wtargnięcie w psychikę ofiary.

Oznaki przemocy

Istnieją pewne symptomy, wskazujące na to, że w rodzinie obecna jest przemoc. Aby rozpoznać to zjawisko należy sprawdzić czy ktoś z rodziny:

- zamienia drobne zajścia w wielkie kłótnie;
- rani Cię swoim zachowaniem;
- znieważa Cię, używa w stosunku do Ciebie obraźliwych słów, obelg, wyzwisk;
- ma nagłe napady gniewu lub furii;
- niszczy rzeczy, które są Twoją własnością;
- odbiera Ci pieniądze lub nie chce dawać środków na życie;
- kontroluje wszystkie twoje zachowania, nie pozwala Ci podejmować żadnych decyzji;
- uniemożliwia Ci spotkanie czy widywanie się ze znajomymi lub rodziną;
- ośmiesza Cię, poniża, upokarza również w obecności innych;
- nieustannie Cię krytykuje;
- zastrasza Cię i manipuluje by kontrolować Ciebie i innych członków rodziny;
- grozi, że skrzywdzi Ciebie, Twoje dzieci lub innych członków rodziny;
- bije Cię, popycha, szarpie, kopie, policzkuje dusi;
- obwinia Cię za to, że Cię bije, a następnie obiecuje, że to więcej się nie zdarzy;
- zmusza do seksu na zawołanie, nawet jeśli nie masz na to ochoty i się nie zgadzasz;

Musisz rozważyć czy jesteś bezpieczna/y w swoim domu.

Jeśli w twoim życiu występuje lub wystąpiła jedna lub więcej z wymienionych powyżej oznak, istnieje duże prawdopodobieństwo, że doznajesz przemocy w rodzinie.

Nie lekceważ tego i zwróć się po pomoc do jednej z instytucji niosących pomoc rodzinom znajdującym się w kryzysie.

V. PRZEMOC, A KODEKS KARNY

Przemoc jako przestępstwo przeciwko osobom bliskim ścigana jest prawem, zapisanym w artykułach kodeksu karnego.

Art. 207 § 1 k.k. – znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny – podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat (ścigane z urzędu).¹

Art. 191 § 1 k.k. – kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia – podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 (ścigane z urzędu).¹

¹ściganie z urzędu polega na prowadzeniu przez prokuratora i policję postępowania niezależnie od woli i zgody osoby pokrzywdzonej. Wycofanie skargi lub odmowa zeznań nie jest podstawą do umorzenia postępowania, jeśli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniono przestępstwo

Art. 197 § 1 k.k. – kto przemocą lub groźbą bezprawną, lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat (ścigane na wniosek pokrzywdzonego).²

Art. 209 § 1 k.k. – kto uprzedmiotowo uchyla się od wykonywania, ciążącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego, obowiązku opieki przez nie łożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez co naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych – podlega karze pozbawienia wolności do lat 2 (ścigane na wniosek pokrzywdzonego)²

²ściganie na wniosek polega na wszczęciu postępowania na wniosek osoby pokrzywdzonej, postępowanie nie może być wszczęte bez zgody osoby pokrzywdzonej

Art 6 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że „ zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020, poz. 1876) lub ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 poz. 2277 r. z późn. zm.) chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

¹ściganie z urzędu polega na prowadzeniu przez prokuratora i policję postępowania niezależnie od woli i zgody osoby pokrzywdzonej. Wycofanie skargi lub odmowa zeznań nie jest podstawą do umorzenia postępowania, jeśli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniono przestępstwo

²ściganie na wniosek polega na wszczęciu postępowania na wniosek osoby pokrzywdzonej, postępowanie nie może być wszczęte bez zgody osoby pokrzywdzonej

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych;"

VI. PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY”

1. Co to jest procedura „Niebieskiej Karty”

Jest to procedura postępowania/ interwencji obejmująca działania wielu służb, mająca na celu zatrzymanie przemocy w rodzinie oraz pomoc w wychodzeniu z tej sytuacji. Działania są indywidualne dostosowane do potrzeb danej rodziny. Szczegółowe warunki realizowania procedury, zadania służb oraz formularze „Niebieskich Kart” określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku (Dz. U. 2011 Nr 209 poz. 1245).

2. Co to jest Zespół Interdyscyplinarny?

Jest to zespół składający się z przedstawicieli służb i instytucji pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Członkami zespołu są przedstawiciele: pomocy społecznej, Policji, oświaty, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia, kuratorzy sądowi i przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład zespołu mogą wchodzić prokuratorzy.

Zespół Interdyscyplinarny powołuje Burmistrz.

3. Co to jest Grupa Robocza?

Jest to grupa osób powołana przez zespół interdyscyplinarny mająca na celu budowanie i realizację strategii postępowania dla konkretnej rodziny dotkniętej przemocą. W skład grupy roboczej wchodzi przedstawiciele służb i instytucji posiadający kompetencje do pracy przy rozwiązywaniu specyficznych problemów w konkretnej rodzinie. Skład grupy roboczej jest zawsze dobierany w zależności od potrzeb danej rodziny. Członkowie grupy pracują z rodziną według ustalonego wspólnie indywidualnego planu pomocy- każdy zgodnie z kompetencjami i obowiązkami w ramach czynności zawodowych. Przede wszystkim chronią osoby doznające przemocy, wywierają wpływ na osobę stosującą przemoc, monitorują zmiany, pracują w środowisku.

4. Kto może zgłosić prośbę o uruchomienie procedury „Niebieskiej Karty”?

O uruchomienie procedury może prosić każda osoba dotknięta przemocą w rodzinie oraz osoby mające wiedzę, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy. Trzeba pamiętać, że o wszczęciu procedury ostatecznie decyduje przedstawiciel służby/instytucji, do którego dokonujemy zgłoszenia, który może mieć inny ogląd sytuacji. W przypadkach zaistnienia takiej rozbieżności proponujemy zgłoszenie sprawy do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

5. Jakie służby są uprawnione do uruchomienia procedury „Niebieskiej Karty” ?

Uprawnienia do uruchomienia procedury „Niebieskiej Karty” mają przedstawiciele następujących służb:

- Policji

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (np. pracownik socjalny)
- komisji rozwiązywania problemów alkoholowych
- oświaty (np. nauczyciel, pedagog lub psycholog szkolny, dyrektor szkoły)
- ochrony zdrowia (np. lekarz, pielęgniarka, ratownik medyczny)

6. W jakich sytuacjach uruchamiana jest procedura „Niebieskie Karty” ?

Uruchomienie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta- A” przez przedstawiciela jednej z wyżej wymienionych służb, podczas rozmowy z osobą doznającą przemocy. Jest to dokument z danymi osób uwikłanych w przemoc w rodzinie opisujący sytuację przemocy. Bezpośrednio po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta - A” osobie doznającej przemocy przekazuje się formularz „Niebieska Karta - B”. Zawiera on informację o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy oraz o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc.

7. Uruchomienie procedury może nastąpić w różny sposób i w różnych okolicznościach:

- podczas interwencji Policji w rodzinie, w której jest przemoc lub występuje podejrzenie jej występowania;
- podczas badania lekarskiego osoby dotkniętej przemocą w rodzinie;
- na prośbę osoby doznającej przemocy w rodzinie, kiedy sama zgłosi się do odpowiedniej instytucji w związku ze swoją sytuacją;
- w trakcie kontaktu przedstawiciela służby, upoważnionej do wszczęcia procedury, z osobą, która doznała przemocy (np. widzi, że jest pobita lub w trakcie rozmowy osoba opowiada o sytuacji przemocy). Nawet jeśli nie ma wprost dowodów świadczących o występowaniu przemocy, bądź dany pracownik w trakcie wykonywania obowiązków służbowych jedynie nabrał podejrzeń, że w danej rodzinie może dochodzić do przemocy- ma możliwość wszczęcia procedury poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” (np. wychowawca szkolny obserwuje sygnały zaniedbania dziecka lub ślady na ciele i podejrzewa, że może ona doznawać przemocy w domu). Wówczas to zespół interdyscyplinarny rozstrzygnie o zasadności dalszych działań i ewentualnie powoła grupę roboczą. Warto także pamiętać, że przedstawiciel służby jest zobowiązany do uruchomienia procedury „Niebieskiej Karty” nawet w sytuacji, gdy osoba wobec której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie nie wyraża na to zgody. W takiej sytuacji musi jednak wziąć pod uwagę ten fakt w planowaniu i prowadzeniu dalszych działań chroniących bezpieczeństwo tej osoby.
- jeśli świadek przemocy w rodzinie zgłasza w jednej ze służb lub instytucji sytuację przemocy. Na mocy Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przedstawiciele tych podmiotów są zobowiązani poinformować o tym fakcie Policję bądź prokuraturę. Wówczas osobą doznającą przemocy kontaktuje się dzielnicowy lub pracownik socjalny, który podczas rozmowy może uruchomić procedurę „Niebieskiej Karty” wypełniając formularz „A”.

VII. CHARAKTERYSTYKA GMINY ALWERNIA

Gmina Alwernia położona jest w zachodniej części województwa małopolskiego, jest gminą wiejsko-miejską, w powiecie chrzanowskim. Zajmuje powierzchnię 75,27 km² i zamieszkała jest przez **12 283 tys.** osób (stan na dzień 31.12.2020 r.) , w tym:

- 2 175 osób (mieszkańcy do 18 roku życia)
- 7 445 osób (mieszkańcy w wieku produkcyjnym - kobiety od 18 do 60 lat oraz mężczyźni od 18 do 65 lat)
- 2 663 osób (mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym – kobiety od 60 lat oraz mężczyźni od 65 lat)

Zgodnie z podziałem administracyjnym w skład Gminy wchodzi 10 sołectw (Brodła, Grojec, Kwaczała, Mirów, Nieporaz, Okleśna, Podłęże, Poręba Żegoty, Regulice, Źródła) oraz miasto Alwernia.

Podział administracyjny Gminy Alwernia

Na terenie Gminy Alwernia funkcjonuje 7 szkół podstawowych (w 3 z nich prowadzone są oddziały przedszkolne) oraz 4 przedszkola samorządowe.

Instytucjonalną działalność na rzecz pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Alwerni. Z obserwacji pracowników socjalnych oraz na podstawie analizy dokumentów (głównie w oparciu o dane zawarte w wywiadach środowiskowych) wynika, że występowanie zjawiska przemocy na przestrzeni ostatnich lat stało się tematem, o którym mówi się coraz częściej. Jednak jest to nadal temat wstydlivy dla rodziny, często zatajany, aż do chwili zaistnienia sytuacji drastycznych, połączonych z bezpośrednią przemocą fizyczną.

Na terenie Gminy Alwernia pomoc w przeciwdziałaniu przemocy świadczą następujące podmioty:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Gęsikowskiego 7, 32-566 Alwernia
- Komisariat Policji, ul. Korycińskiego 10, 32-566 Alwernia
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ul. Rynek 3, 32-566 Alwernia
- publiczne centrum medyczne
- wszystkie placówki oświatowe.

VIII. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY ALWERNIA

W 2011 roku Zarządzeniem Nr 14/2011 Burmistrza Gminy Alwernia powołany został Zespół Interdyscyplinarny, którego celem działania jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. Zespół to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Jego funkcjonowanie określone jest w drodze porozumień zawartych między gminą a podmiotami niosącymi pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

IX. REALIZACJA PROCEDURY „NIEBIESKIEJ KARTY” WYKONYWANA PRZEZ ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY/GRUPE ROBOCZĄ

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY/GRUPE ROBOCZĄ

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- organizacji pozarządowych,
- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego:

- integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół może tworzyć **grupy robocze**. Skład grupy roboczej nie różni znacząco od składu Zespołu, jednak powoływani są członkowie tylko niezbędni dla danej rodziny. Są to również przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, jak również kuratorzy sądowi, przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania członków Zespołu Interdyscyplinarnego/Grupy Roboczej w ramach procedury „Niebieskiej Karty”:

- udzielenie pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- podejmowanie działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań;
- zapraszanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej;
- opracowanie indywidualnego planu pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodziny, który zawiera propozycje działań pomocowych.
- rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań.

Czynności wykonywane przez Zespół Interdyscyplinarny/Grupę Roboczą w ramach procedury „Niebieskiej Karty”:

- na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej zaprasza się osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przy czym należy podkreślić, iż nie dotyczy to dzieci;
- niestawiennictwo osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie wstrzymuje prac zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej;
- członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej, w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonują pogłębionej analizy sytuacji rodziny, ustalają indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie w zakresie działania wszystkich podmiotów, realizujących procedurę „Niebieskie Karty” i wypełniają formularz „Niebieska Karta – C”, który stanowi załącznik nr 3 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
- indywidualny plan pomocy obejmuje ogół działań podejmowanych przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, oraz podmioty realizujące procedurę „Niebieskie Karty”, w celu poprawy sytuacji życiowej tej osoby oraz jej rodziny, może on ulec zmianie w zależności od potrzeb i sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w szczególności w sytuacji stwierdzenia nowego zdarzenia stosowania przemocy w rodzinie w trakcie działań dokonywanych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą;
- przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na spotkanie grupy roboczej,

- członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, wypełniają formularz „Niebieska Karta – D”, który stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia,
- formularze „Niebieska Karta – C” i „Niebieska Karta – D” podpisuje przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego,
- zespół interdyscyplinarny lub grupa robocza ustala harmonogram wizyt funkcjonariusza Policji, sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- wszystkie działania, podejmowane w związku z realizacją procedury „Niebieskie Karty” są dokumentowane. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.

WSKAZÓWKI:

- 1. JEŻELI OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE NADUŻYWA ALKOHOLU, CZŁONKOWIE ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO LUB GRUPY ROBOCZEJ KIERUJĄ JĄ DO GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH*
- 2. JEŻELI ZACHODZI PODEJRZENIE, ŻE OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE DOPUŚCIŁA SIĘ PO RAZ KOLEJNY STOSOWANIA PRZEMOCY W TRAKCIE DZIAŁAŃ DOKONYWANYCH PRZEZ ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY LUB GRUPĘ ROBOCZĄ, WYPEŁNIA SIĘ FORMULARZ „NIEBIESKA KARTA – C” W ZAKRESIE NIEZBĘDNYM DO UDOKUMENTOWANIA NOWEGO ZDARZENIA*

Dla osób dotkniętych przemocą w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Alwerni dostępna jest pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego, które zapewnia psycholog w Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym w każdą pierwszą i третią środę miesiąca.

Poza terenem gminy pomoc uzyskać można w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 10, 32- 500 Chrzanów, tel. 32 646-71-85, e-mail: poik.chrzanow@wp.pl.

Celem działania POIK jest realizowanie zadań z zakresu pomocy społecznej obejmujących w szczególności: zapewnienie kompleksowej pomocy, w tym: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysie - ze szczególnym uwzględnieniem osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Oferta pomocy POIK adresowana jest do wszystkich mieszkańców powiatu chrzanowskiego znajdujących się w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu takich jak: doświadczanie przemocy w rodzinie lub ze strony innych osób, myśli lub próby samobójcze. W obliczu innych poważnych zagrożeń i kryzysów takich jak: nadużycia seksualne, - uzależnienia, - kryzysy małżeńskie, - kryzysy wieku adolescencji, klęski żywiołowe i wypadki losowe lub - znajdujących się w innych sytuacjach trudnych psychologicznie (np. strata bliskiej osoby, żałoba, ciężka choroba, przebyty rozwód, trudności w relacjach społecznych, problemy wychowawcze, gwałtowna zmiana sytuacji życiowej).

X. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO I ANALIZA SWOT

Przy opracowywaniu diagnozy zjawiska przemocy i jego przeciwdziałania bardzo pomocna jest analiza SWOT. Analiza ta polega na wskazaniu silnych i słabych stron podmiotów uczestniczących w realizacji programu oraz wynikającymi z tego szansami i zagrożeniami.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- działanie Zespołu Interdyscyplinarnego/grup roboczych oraz innych podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - zwiększająca się świadomość lokalnej społeczności dot. zjawiska przemocy - zwiększająca się liczba specjalistów w zakresie pomocy w przypadku wystąpienia zjawiska przemocy	- małe zaangażowanie przedstawicieli niektórych instytucji (członków ZI/GR) w działaniach ZI/GR - brak na terenie Gminy Alwernia mieszkań chronionych dla osób doznających zjawiska przemocy w rodzinie - brak na terenie Gminy Alwernia grup wsparcia dla osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc - długi czas oczekiwania na wydanie postanowień sądowych w sprawach dot. przemocy w rodzinie
SZANSE	ZAGROŻENIA
- zwiększająca się dostępność specjalistów w zakresie pomocy w przypadku wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie - systematyczne podnoszenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucji realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie - wzrost zaufania społeczeństwa do służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie na terenie Gminy Alwernia - zmiany w przepisach prawa dające możliwości odizolowania osoby stosującej przemoc od osób	- mała skuteczność terapii odwykowych, programów terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie - niedostateczna kadra do pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

doznających przemocy

Diagnozę środowiska lokalnego sporządzono na podstawie otrzymanych informacji z: Komisariatu Policji w Alwerni, Szkół z terenu Gminy Alwernia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Alwerni, Przychodni Lekarskiej w Alwerni oraz od pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Alwerni.

Diagnoza obejmuje lata 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 oraz do 31.05.2022 r.

Dane Statystyczne Komisariatu Policji w Alwerni

Rok	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	Płeć osoby, co do której najczęściej zachodzi przypuszczenie, że stosuje przemoc	Liczba dzieci, które były pokrzywdzone na skutek przemocy domowej
2017	23	Mężczyzna	0
2018	10	Mężczyzna	0
2019	10	Mężczyzna	0
2020	17	Mężczyzna	1
2021	8	Mężczyzna	4
do maja 2022 r.	3	Mężczyzna	5

Dane Statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (obecnie Centrum Usług Społecznych) w Alwerni

Liczba założonych „Niebieskich Kart” w poszczególnych latach przez pracowników socjalnych					
2017	2018	2019	2020	2021	do maja 2022 r.
3	11	11	3	5	1

Dane Statystyczne Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Alwerni

Rok	Liczba osób, które uczestniczyły w zajęciach grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu	Liczba osób skierowanych na badanie w kwestii uzależnienia od alkoholu
2017	75	16
2018	57	8
2019	47	11
2020	38	7
2021	31	8
do maja 2022 r.	15	4

Z diagnozy oraz informacji otrzymanej z Przychodni Lekarskiej „Medycyna” w Alwerni wynika, że w okresie od 2017 do 31.05.2022 r. nie wszczynano procedury „Niebieskiej Karty” oraz lekarze nie wydawali osobom pokrzywdzonym zaświadczeń.

Opis zakresu działań poszczególnych placówek oświatowych Gminy Alwernia w latach 2017-2020 w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie**Szkoła Podstawowa w Alwerni**

Z diagnozy w/w szkoły wynika, że w czasie przerw lekcyjnych zdarzają się sytuacje niestosowanego zachowania uczniów tj. kłótnie, przepychanki. W latach 2017-2020 nie składano wniosków do sądu czy na policję, dotyczących stosowania przemocy wśród uczniów. W roku szkolnym 2019/2020 szkoła zawiadomiła policję o incydencie związanym z „cyberprzemocą”, w którym brali udział uczniowie tej szkoły. Szkoła posiada procedurę działań z zakresu wystąpienia przemocy wśród uczniów. Szkoła na bieżąco prowadzi zajęcia profilaktyczne z zakresu przemocy wśród uczniów. W latach 2017-2020 założono 1 „Niebieską Kartę”.

Szkoła Podstawowa w Kwaczale

Z diagnozy w/w szkoły wynika, że na terenie placówki szkolnej zdarzały się incydentalne sytuacje przewiskami słownymi, zwłaszcza w młodszych klasach, które nie skutkowały powiadomieniem sądu ani też policji. Nie założono żadnej „Niebieskiej Karty”.

Działania prowadzone wobec uczniów wykazujących symptomy przemocy to min. rozmowy dyscyplinujące z uczniami stosującymi przemoc wobec innych uczniów przeprowadzone przez pedagoga szkolnego, rozmowy z uczniami w obecności rodziców, rozmowy uczestników zdarzenia z wychowawcą, obniżenie zachowania uczniom dopuszczającym się niestosownych zachowań. Szkoła prowadziła zajęcia profilaktyczne z zakresu przemocy wśród uczniów. Były to lekcje wychowawcze poświęcone temu tematowi, spotkania z pedagogiem, indywidualne rozmowy z uczniami klas młodszych, projekty rekomendowane przez MEN.

Szkoła Podstawowa w Brodlach

Z diagnozy w/w szkoły wynika, że w latach 2017-2020 w czasie przerw lekcyjnych nie zdarzały się akty przemocy, agresji zarówno werbalnej jak i niewerbalnej. W szkole we wskazanych latach nie została założona żadna „Niebieska Karta”, nie złożono też żadnego wniosku do sądu, czy też na policję o podejrzeniu stosowania przemocy wobec/wśród uczniów.

Szkoła posiada opracowaną procedurę działań z zakresu wystąpienia wśród uczniów przemocy, która znajduje się w dokumentacji szkolnej.

W szkole regularnie są prowadzone zajęcia profilaktyczne z zakresu przemocy wśród uczniów i rodziców. Zajęcia te są prowadzone na godzinach wychowawczych i zebraniach rodziców. Także instytucje takie jak Komisariat Policji w Alwerni i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna prowadzą z uczniami pogadanki i warsztaty na temat przemocy.

Szkoła Podstawowa w Okleśnej

Z diagnozy w/w szkoły wynika, że w latach 2017-2020 w czasie przerw lekcyjnych nie zdarzały się akty przemocy, agresji wśród uczniów. Nie został złożony żaden wniosek do sądu czy na policję o podejrzeniu stosowania przemocy wśród uczniów.

W szkole zostały założone „Niebieskie Karty” (2017 r. – 1 „NK”, 2018 r. – 1 „NK”, 2019 r. – 1 „NK”). W szkole prowadzono zajęcia profilaktyczne (godziny wychowawcze, spotkania z policjantami, spotkanie z psychologiem, spotkania z rodzicami). Realizowano programy profilaktyczne „Nie pał przy mnie, proszę” – w klasach II-III oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie” – w klasie VII.

Szkoła Podstawowa w Porębie Żegoty

Z diagnozy w/w szkoły wynika, że szkoła obserwuje sporadyczne akty przemocy i agresji wśród uczniów, zarówno niewerbalnej tj. wyśmiewanie, przewiska oraz werbalnej w formie przepychanek. W latach 2017-2020 nie założono żadnej „Niebieskiej Karty” oraz nie złożono żadnego wniosku do sądu czy też na policję dotyczących przemocy wśród uczniów.

Prowadzono warsztaty i spotkania z pedagogiem dot. przemocy oraz e-konferencje z przedstawicielami policji powiatowej na temat skutków przemocy i wykroczeń wśród uczniów. Prowadzono zajęcia profilaktyczne i pedagogizację rodziców na zebraniach.

Szkoła Podstawowa w Grojcu

Z diagnozy w/w szkoły wynika, że na terenie placówki szkolnej w czasie przerw lekcyjnych zdarzały się sporadyczne przejawy zachowań przemocowych tj. agresja słowna, przepychanki. Każdorazowo nauczyciel dyżurujący reagował na zaistniałe sytuacje oraz zgłaszał problem wychowawcy klasy, przeprowadzał rozmowy pouczające.

W latach 2017-2020 nie założono żadnej „Niebieskiej Karty”, nie złożono też żadnego wniosku do sądu czy też na policję o podejrzeniu stosowania przemocy wśród uczniów. Szkoła podjęła działania mające na celu eliminację zachowań przemocowych w postaci: spektakli profilaktycznych, pogadanek na lekcjach wychowawczych, spotkań z policjantem, zajęć integracyjnych dla dzieci, spotkań z rodzicami. Szkoła opracowała procedury działań z zakresu wystąpienia przemocy wśród uczniów. Szkoła prowadziła zajęcia profilaktyczne tj. „Wyspa skarbów” – dla rodziców i nauczycieli, spektakl „Wyjść poza schemat”, pogadanki pedagoga szkolnego, zajęcia z wychowawcą.

Szkoła Podstawowa w Regulicach

Z diagnozy w/w szkoły wynika, że w latach 2017-2020 na terenie szkoły zdarzały się sytuacje tj. popychanie, uderzanie. Zdecydowanie częściej ma miejsce przemoc niewerbalna np. wyśmiewanie się, obrażanie, komentowanie czyjegoś wyglądu w niemiły sposób. Zdarzało się, że uczniowie dokuczają sobie wykorzystując do tego portale społecznościowe i aplikacje służące do rozmów. Sytuacje te dzieją się poza szkołą, ale problemy powstałe na ich skutek najczęściej przenoszone są na grunt szkolny. Po każdym zdarzeniu prowadzone są rozmowy ustalające przebieg zdarzenia, role osób biorących w nim udział, oceniana jest „ranga” i szkodliwość czynu. Prowadzone są rozmowy z uczniami, wyciągane są konsekwencje w stosunku do sprawcy. Jeżeli sytuacja jest poważniejsza, informacja (oprócz uwagi wpisanej w dzienniku) dociera również do rodziców i pedagoga. W niektórych sytuacjach również do Dyrekcji. Szkoła posiada odpowiednie procedury działań z zakresu wystąpienia wśród uczniów przemocy. Szkoła w latach 2017-2020 nie założyła ani jednej „Niebieskiej Karty”, ale w sytuacjach wątpliwych zwracała się o pomoc do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Alwerni, który po przeprowadzeniu odpowiednich działań i stwierdzeniu takiej potrzeby zakładał „NK”. Szkoła każdego roku prowadzi szeroką działalność profilaktyczną, ponieważ z obserwacji grona pedagogicznego w/w szkoły wynika, iż problemów związanych z przemocą z każdym rokiem jest coraz więcej.

XI. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Alwernia oraz zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Diagnoza i monitoring zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Alwernia.

Zadanie 1: Prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” oraz analiza zjawiska przemocy na terenie Gminy Alwernia i analiza skuteczności pomocy i ochrony ofiarom przemocy w rodzinie.

Działanie: Prowadzenie rejestru występowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz prowadzenie monitoringu w środowisku lokalnym w przypadku wystąpienia bądź podejrzenia wystąpienia przemocy w rodzinie.

Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny, Centrum Usług Społecznych w Alwerni, Komisariat Policji w Alwerni, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Alwerni, placówki oświatowe z terenu Gminy Alwernia, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Chrzanowie.

Termin realizacji: Działania ciągłe.

Wskaźniki: Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”, liczba posiedzeń ZI i GR, liczba zakończonych procedur „NK” z podziałem na powód zakończenia, liczba wydanych nakazów opuszczenia lokalu przez osobę stosującą przemoc w rodzinie.

2. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia oraz ochrony dla osób doświadczających przemocy w rodzinie i rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Zadanie 1: Zapewnienie profesjonalnego wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie i rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Działanie: Udzielanie poradnictwa psychologicznego, socjalnego, prawnego, medycznego, terapeutycznego rodzinom doświadczających przemocy w rodzinie lub zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny, Centrum Usług Społecznych w Alwerni, Komisariat Policji w Alwerni, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Alwerni, placówki oświatowe z terenu Gminy Alwernia, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Chrzanowie, Urząd Miejski w Alwerni, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, Powiatowy Ośrodek Pomocy Rodzinie w Chrzanowie, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie, Przychodnia Lekarska w Alwerni.

Termin realizacji: Działania ciągłe i dostosowane do aktualnych potrzeb osób doznających przemocy w rodzinie i rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Wskaźniki: Liczba osób objętych wsparciem.

Zadanie 2: Zapewnienie ochrony i pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie i rodzinom zagrożonym zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Działanie: Prowadzenie interwencji w środowisku lokalnym, kierowanie osób doznających przemocy lub zagrożonych rodzin zjawiskiem przemocy do Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia, wydanie nakazu opuszczenia lokalu przez osobę stosującą przemoc w rodzinie.

Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny, Centrum Usług Społecznych w Alwerni, Komisariat Policji w Alwerni, Sąd Rejonowy w Chrzanowie.

Termin realizacji: Działania ciągłe dostosowane do aktualnych potrzeb.

Wskaźniki: Liczba osób skierowanych do SOW, liczba wydanych nakazów opuszczenia lokali przez osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Zadanie 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Działanie: Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz informowanie o odpowiedzialności karnej za stosowanie przemocy w rodzinie.

Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny, Centrum Usług Społecznych w Alwerni, Komisariat Policji w Alwerni, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Alwerni, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Chrzanowie, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie, Sąd Rejonowy w Chrzanowie.

Termin realizacji: Działania ciągłe w trakcie prowadzonej procedury „NK”.

Wskaźniki: Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

3. Podniesienie poziomu świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie. Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy w przypadku wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie oraz udzielanie poradnictwa w zakresie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Zadanie 1: Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Alwernia.

Działanie: Opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych tj. ulotki, plakaty, broszury dot. zjawiska przemocy w rodzinie i dostępnych formach i możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia.

Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny, Centrum Usług Społecznych w Alwerni, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Alwerni, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie.

Termin realizacji: Działania cykliczne w ciągu każdego roku trwania programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, co najmniej 4 razy w ciągu roku (1 raz na kwartał).

Wskaźniki: Liczba dystrybuowanych materiałów edukacyjnych, liczba publikacji materiałów edukacyjnych na stronie internetowej Centrum Usług Społecznych w Alwerni.

Zadanie 2: Wzmocnienie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Działanie: Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla rodziców.

Realizatorzy: Centrum Usług Społecznych w Alwerni, organizacje pozarządowe.

Termin realizacji: Działania cykliczne w ciągu każdego roku, co najmniej 2 razy w danym roku.

Wskaźniki: Liczba przeprowadzonych zajęć

4. Podniesienie poziomu wiedzy osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Alwernia i wzrost skuteczności podejmowanych działań.

Zadanie 1: Zapewnienie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Alwernia.

Działanie: Organizowanie szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizatorzy: Centrum Usług Społecznych w Alwerni, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Alwerni.

Termin realizacji: Działania cykliczne w ciągu trwania programu, co najmniej 1 raz w ciągu danego roku.

Wskaźniki: Liczba przeprowadzonych szkoleń.

Zadanie 2: Poprawa skuteczności podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez osoby i instytucje zajmujące się zjawiskiem przemocy na terenie Gminy Alwernia oraz okresowa ocena sytuacji zjawiska przemocy na terenie Gminy Alwernia.

Działanie: Spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego celem konsultacji, dokonania okresowej oceny i współpracy na rzecz osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.

Realizatorzy: Zespół Interdyscyplinarny

Termin realizacji: Działania cykliczne, co najmniej 4 razy w danym roku (1 raz na kwartał).

Wskaźniki: Liczba przeprowadzonych spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.

XII. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są mieszkańcy Gminy Alwernia, w szczególności rodziny dotknięte zjawiskiem przemocy w rodzinie oraz zagrożone wystąpieniem zjawiska przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, osób stosujących przemoc w rodzinie. Program jest również skierowany do instytucji i osób zajmujących się realizacją działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Alwernia.

Realizatorami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2023 są:

- Centrum Usług Społecznych w Alwerni
- Komisariat Policji w Alwerni
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Alwerni
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny
- Urząd Miejski w Alwerni
- Sąd Rejonowy w Chrzanowie oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Chrzanowie
- Przychodnia Lekarska „Medycyna” w Alwerni
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chrzanowie
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie
- Prokuratura Rejonowa w Chrzanowie
- placówki oświatowe z terenu Gminy Alwernia
- organizacje pozarządowe

XIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Program na lata 2021-2023 przyczyni się do:

- pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej,
- zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, ochrony ofiar przemocy poprzez wsparcie psychologiczne, usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
- systematycznej edukacji środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie poprzez rozpowszechnianie ulotek, plakatów, broszury, a także zamieszczanie informacji na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Alwerni, zbudowania systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą, spadku liczby przypadków przemocy w rodzinie.

XIV. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2023 będzie prowadzony na podstawie oceny poziomu realizacji poszczególnych zadań programu w celu weryfikacji czy osiągnięto założone cele.

Dane będą pozyskiwane od podmiotów realizujących założenia programu i gromadzone oraz analizowane przez Centrum Usług Społecznych w Alwerni.

Rezultatem prowadzonego monitoringu i ewaluacji będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Centrum Usług Społecznych w Alwerni przy współpracy z podmiotami zaangażowanymi w realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Sprawozdanie będzie dotyczyć założonych w programie celów.

Roczne sprawozdanie będzie składane przez Centrum Usług Społecznych w Alwerni do Burmistrza Gminy Alwernia oraz Rady Miejskiej w Alwerni corocznie do 31 marca następnego roku.

XV. TERMIN REALIZACJI PROGRAMU

Program realizowany będzie w okresie styczeń 2021 r. - grudzień 2023 r.

XVI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2023 będzie Gmina Alwernia w ramach środków własnych.

XVII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ NA LATA 2021-2023**Cel 1. Diagnoza i monitoring zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Alwernia**

Zadanie	Termin Realizacji
<u>Zadanie 1:</u> Prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” oraz analiza zjawiska przemocy na terenie Gminy Alwernia i analiza skuteczności pomocy i ochrony ofiarom przemocy w rodzinie.	działania ciągłe 2021-2023

Cel 2. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia oraz ochrony dla osób doznających przemocy w rodzinie i rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Zadanie	Termin Realizacji
<u>Zadanie 1:</u> Zapewnienie profesjonalnego wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie i rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.	działania ciągłe 2021-2023
<u>Zadanie 2:</u> Zapewnienie ochrony i pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie i rodzinom zagrożonym zjawiskiem przemocy w rodzinie.	działania ciągłe 2021-2023
<u>Zadanie 3:</u> Zwiększenie skuteczności oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie.	działania ciągłe 2021-2023

Cel 3. Podniesienie poziomu świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie. Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy w przypadku wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie oraz udzielanie poradnictwa w zakresie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Zadanie	Termin Realizacji
Zadanie 1: Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Alwernia.	działania cykliczne 2021-2023 co najmniej 4 razy w ciągu roku
Zadanie 2: Wzmocnienie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.	działania cykliczne 2021-2023 co najmniej 2 razy w ciągu roku

Cel 4. Podniesienie poziomu wiedzy osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Alwernia i wzrost skuteczności podejmowanych działań.

Zadanie	Termin Realizacji
Zadanie 1: Zapewnienie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Alwernia.	działania cykliczne 2021-2023 co najmniej 1 raz w ciągu roku
Zadanie 2: Poprawa skuteczności podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez osoby i instytucje zajmujące się zjawiskiem przemocy na terenie Gminy Alwernia oraz okresowa ocena sytuacji zjawiska przemocy na terenie Gminy Alwernia.	działania cykliczne 2021-2023 co najmniej 4 razy w ciągu roku (1 raz na kwartał)

XVIII. ZAKOŃCZENIE

Przemoc w rodzinie jest głównym zjawiskiem, którego zasięg jest znacznie większy, niż obrazują to przeprowadzane badania i statystyki. Najczęstszymi powodami kłótni w polskich rodzinach jest nadużywanie alkoholu, brak pieniędzy, bezrobocie, nie wypełnianie obowiązków domowych, trudności wychowawcze, złe stosunki małżeńskie, sąsiedzkie oraz nierzadko choroby natury psychicznej. Często zdarza się, że z pozoru błaha awantura przeradza się w prawdziwy dramat.

Nadal wiele osób doznających przemocy zaprzecza istnieniu problemu w ich środowisku. Wynika to z wielu aspektów: wstyd, bezradność, nieufność, obawy o własne zdrowie i życie oraz brak gotowości do zmiany dotychczasowego trybu życia. Ponadto część błędnych przekonań będących w świadomości społeczeństwa powoduje, iż osoby doznające przemocy nie potrafią temu zjawisku zapobiec.

Rodzina jest podstawowym i najlepszym miejscem na świecie dla dziecka, w którym ono wzrasta i rozwija się. W przyszłości to dziecko stanie się dorosłym, założy własną rodzinę i najczęściej będzie powielało wyuczone role, stosowało podobne metody wychowawcze.

Istnieje konieczność podejmowania działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dlatego należy wspierać przedsięwzięcia mające na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Na skutek sprzeciwu społecznego dotyczącego przemocy, którego efektem były kampanie medialne, co raz więcej osób ujawniło i ujawnia swoje traumatyczne doświadczenia, poszukując profesjonalnej pomocy. Zwiększające się zainteresowanie zjawiskiem przemocy w rodzinie prowadzi do co raz to większej liczby placówek świadczących pomoc w tym zakresie, a wzrost kompetencji osób pomagających pozwala mieć nadzieję, że szanse uzyskania fachowej pomocy ciągle będą rosły.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie nie jest dokumentem zamkniętym i będzie podlegał modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Alwerni

mgr Tomasz Tomaszewski